

Posudek oponenta diplomové práce

Autorka diplomové práce: **Zuzana Valentová**
Název diplomové práce: **Překážky manželství, jejich právní následky a případná konvalidace**
Oponent diplomové práce: **JUDr. Kristýna Spurná**

Diplomová práce byla v souladu s pokynem děkana č. 23D/2011 ze dne 2. 8. 2011, kterým se stanoví postup při ověřování originalnosti vysokoškolské kvalifikační práce, prověřena antiplagiátorským programem THESES, který nevykázal shodu diplomové práce s jinými díly.

Autorka předložila diplomovou práci, v níž využila stávající situaci v právním řádu České republiky spojenou s rekonstrukcí soukromého práva a porovnala právní úpravu překážek manželství účinnou do roku 2013 a právní úpravu obsaženou v tzv. novém občanském zákoníku. Nelze přehlédnout, že práce je kompilátem, čemuž odpovídá i rozsáhlý poznámkový aparát, ale jde o kompilát poměrně zdařilý.

Diplomová práce je zpracována na 77 stranách, splňuje tedy stanovený rozsah. Z formálního hlediska je práce na průměrné úrovni, obsahuje přiměřené množství překlepů (např. str. 1 – v této práci, 30 – občanský zákoník, 23 – tyto hlediska, 32 – pro osoby, která, 36 – děti, jejich rodiče jsou, 42 – dozována, 61 – toho z manželů, která), chybějících slov (např. 2 – prošla v poslední změnu), či chyb v interpunkci (např. str. 1, 4, 18, 21, 22, 30, 46, 55, 61), které mohly být odstraněny pečlivější korekturou. Pro lepší přehlednost a orientaci v textu by bylo vhodnější některé delší odstavce rozdělit (např. podkapitola 2.3). Naopak k plynulosti textu přispěl autorkou vytvořený seznam zkratk nejčastěji používaných právních předpisů. Oponentka kvituje, že autorka pro tzv. nový občanský zákoník vytvořila zkratku OZ, nikoli dnes běžně používané NOZ s ohledem na to, že občanský zákoník již není třeba odlišovat od jiného platného a účinného občanského zákoníku.

Práce je doplněna formálně správným a rozsahově bohatým seznamem použité literatury. Drobnou výtku má oponentka k neseřazení autorů publikací podle abecedy. Autorka čerpala nejen z odborné knižní literatury, právních předpisů, důvodových zpráv a z internetových zdrojů, ale také ze zahraničních zdrojů. Ke své škodě nevyužila více časopiseckou literaturu. Autorka mohla rovněž ve větší míře pracovat s judikaturou, a to bez ohledu na to, že část práce je věnována zcela nové právní úpravě, k níž logicky nemůže judikatura existovat. Mohla však zpracovat alespoň dosavadní judikaturu a zamyslet se nad tím, zda bude použitelná i v současné době. Při psaní autorka prokázala dobrou schopnost pracovat s vybranou literaturou, neuchýlila se k pouhému přepisu delších pasáží jiných autorů, ačkoliv práce je z větší části kompilátem.

Jak již bylo konstatováno, předkládaná práce je opatřena standardním poznámkovým aparátem, který vhodně doplňuje a zpřehledňuje samotný text práce.

Autorka se řádně držela zvoleného tématu. Cílem, který si vytyčila v úvodu své práce, bylo shrnout a popsat právní úpravu překážek manželství, jejich právních následků a případné konvalidace s ohledem na rekonstrukci soukromého práva a srovnat ji s vybranými zahraničními právními úpravami. Lze zkonstatovat, že takto stanoveného cíle se jí bezesbýtku podařilo

dosáhnout. Na druhou stranu součástí jejího cíle by mělo být také kritické zhodnocení právní úpravy a úvahy de lege ferenda.

Práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do čtyř samostatných kapitol a je ukončena cizojazyčným resumé v anglickém jazyce, které by, zejména s ohledem na celkovou délku práce, mohlo být rozsáhlejší. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly na sebe logicky navazují. Práce je dostatečně přehledná a pro laického i pro kompetentního čtenáře dobře srozumitelná.

První kapitolu navazující na úvod věnovala autorka podmínkám uzavření manželství, což lze považovat za vhodný začátek. Následuje historický exkurz, který se z převážné části zabývá Všeobecným občanským zákoníkem ABGB. Čtvrtá kapitola představuje stěžejní část celé práce. Autorka v ní rozebírá mimo jiné právní úpravu neplatnosti manželství a registrovaného partnerství, zdánlivého manželství, neexistence registrovaného partnerství či soudního řízení ve věcech neplatného a zdánlivého manželství. V textu se prolíná právní úprava problematiky účinná do konce roku 2013, tedy především zákon o rodině a úprava účinná od 1.1.2014 již obsažená v občanském zákoníku. Výjimku představuje podkapitola 4.4, v níž jsou právní úpravy bez zjevného důvodu odděleny. Oponentka má za to, že autorka měla držet jednotný systém.

Jako vhodnou lze v současné době vnímat komparaci se zahraniční právní úpravou. Autorka si byla této nutnosti vědoma, a proto se v kapitole páté zabývala slovenskou a anglickou právní úpravou překážek manželství. Za zvážení by bývalo stálo analyzovat unijní předpisy a vyhodnotit, zda mají nějaký dopad na českou právní úpravu.

Autorka se prakticky nedopouští věcných chyb a nepřesností, což je pravděpodobně dáno zejména tím, že práce je kompilátem, byť kvalitním. Způsob jejího vyjadřování je vesměs srozumitelný a adekvátní zpracovávané problematice. To by však mělo být u práce obdobného charakteru samozřejmostí. Autorka bohužel až na výjimky neobohatila práci samostatnými úvahami, vlastními názory a případnou kritikou. Tento způsob práce je vždy přínosnější, než pouhá kompilace myšlenek jiných autorů. Zcela chybí úvahy de lege ferenda.

Předloženou práci doporučuji k ústní obhajobě a předběžně ji hodnotím jako výbornou až velmi dobrou v závislosti na průběhu obhajoby. V jejím rámci se diplomantka pokusí kromě vlastní obhajoby o zodpovězení těchto otázek:

- 1. Trestný čin dvojiho manželství dle § 194 TrZ – neměla by být obdobná úprava i pro registrované partnerství?**
- 2. Na straně 47 zmiňuje autorka, že by bylo na místě uzákonit možnost osoby mladší 18 let uzavřít nejen manželství, ale také registrované partnerství. Jaké by podle ní měly být výjimečné případy, kdy by taková možnost měla být dána?**
- 3. Jaké jsou důsledky změny pohlaví v trvajícím manželství a registrovaném partnerství z hlediska jejich další existence?**

V Plzni dne 12.5.2014

.....
JUDr. Kristýna Spurná